

สถานการณ์สินค้าเกษตรของจีน

ข้าว

สถานการณ์ทั่วไป

เดือนมิถุนายน 2564 กิจกรรมการซื้อขายภาพรวมในตลาดค้าข้าวเดือนมิถุนายนทรงตัว ธุรกิจการซื้อขายในตลาดเป็นไปอย่างช้าๆ พื้นที่การผลิตข้าวทางตอนใต้ของประเทศกำลังเผชิญกับแรงกดดันด้านการเก็บเกี่ยว ผลผลิตช่วงฤดูร้อน เนื่องจากคลังเก็บสินค้ายังระบายสินค้าเก่าออกไม่หมด ทำให้เหลือพื้นที่รับสินค้าใหม่ไม่มากนัก ส่วนพื้นที่การผลิตข้าวทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศต้องเผชิญกับปัญหาฝนชุก เนื่องจากโดยทั่วไป พฤติกรรมเกษตรกรในพื้นที่จะเก็บเกี่ยวข้าวไว้ในที่โล่งแจ้ง ซึ่งช่วงที่ผ่านมาเกิดฝนตกบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรต้องรีบขายผลผลิตเพื่อลดความเสียหายจากภาวะฝนชุก จากปัจจัยด้านต้นทุนการเก็บรักษาข้าวที่สูง และจากราคารับซื้อที่ทรงตัวต่อเนื่อง ส่งผลให้สถานการณ์ตลาดค้าข้าวในภาพรวมยังคงทรงตัวจากเมื่อเทียบกับช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา

เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน 2564 ที่ประชุมผู้บริหารสภาแห่งรัฐ ได้มีมติที่จะให้เงินอุดหนุนแบบครั้งเดียวแก่เกษตรกรเพื่อตอบสนองต่อต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ต้นปี 2564 โดยมีการขยายขอบเขตของการอุดหนุนครอบคลุมถึงการประกันต้นทุนและประกันรายได้จากการเพาะปลูก เพื่อลดความเสี่ยงในด้านการผลิตและปกป้องผลประโยชน์ของเกษตรกร รวมทั้งสร้างแรงจูงใจในการเพาะปลูก โดยรัฐบาลจัดสรรเงินทุนจำนวน 20,000 ล้านหยวน ในโครงการดังกล่าวเพื่อรักษาเสถียรภาพรายได้ให้กับเกษตรกร

สำนักข่าวจีนหลายแห่ง อาทิ Sohu และ China Grain (https://www.sohu.com/a/474533409_100032755 และ http://www.ex-grain.cn/island/FX_010202/133389.html) ได้ออกข่าวเรื่อง COFCO เดินหน้ารับซื้อข้าวไทยปริมาณ 20,000 ตัน ตามข้อตกลง MOU สินค้าเกษตรไทย-จีน กำหนดส่งมอบระหว่างเดือน มิ.ย. – ก.ค. เนื้อหาข่าวระบุว่าจากการก่อสร้างทางรถไฟไทย-จีน ช่วงกรุงเทพฯ – นครราชสีมา ที่มีกำหนดก่อสร้างแล้วเสร็จในปี 2568 ซึ่งเป็นเส้นทางที่จะไปเชื่อมต่อกับรถไฟ จีน - ลาว มีความคืบหน้า COFCO ได้ซื้อข้าวไทยเพิ่มเติมโดยให้ราคาดีกว่าท้องตลาด ทั้งนี้ก่อนหน้านี้การรับซื้อข้าวจากไทยได้หยุดชะงักลงเนื่องจากราคาขายของไทยที่สูงกว่าราคาของตลาด ในขณะที่ช่วงการก่อสร้างทางรถไฟไทย – ญี่ปุ่น ยังคงหยุดชะงัก

แนวโน้มสำคัญ

เนื่องจากพื้นที่การผลิตข้าวใต้กำลังเผชิญกับแรงกดดันจากการเก็บเกี่ยวและพื้นที่คลังเก็บสินค้าและ พื้นที่การผลิตข้าวทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็เผชิญกับปัญหาฝนตกบ่อยครั้ง ส่งผลให้เกษตรกรต้องนำผลผลิตออกขาย ซึ่งถึงแม้ว่าสองปัจจัยดังกล่าวจะเป็นปัจจัยกดดันราคาในตลาด แต่ราคารับซื้อขั้นต่ำของรัฐบาลช่วยพยุงราคาให้เกษตรกรขายได้ และคาดว่าผลผลิตจากยู้งฉางของเกษตรกรจะทยอยขายเข้าโกดังต่อเนื่องในช่วง 1 – 2 เดือนข้างหน้า

ข้าวในสต็อกของรัฐบาล

การประมูลข้าวจากสต็อกชั่วคราวของรัฐบาลช่วงเดือนมิถุนายน รัฐบาลนำข้าวออกประมูลปริมาณ 7.08 ล้าน

ตัน โดยส่วนใหญ่เป็นข้าวเมล็ดสั้นที่เก็บเกี่ยวช่วงต้น กลางและปลายฤดูปี 2560-2562 ผู้ประกอบการประมุลได้ ปริมาณ 247,068 ตัน คิดเป็นร้อยละ 3.48 ของปริมาณข้าวที่นำออกประมุล

การนำเข้า

จากรายงานสถิติของ Global Trade Atlas เดือนมกราคม – พฤษภาคม 2564 จีนมีการนำเข้าข้าวรวม 2.23 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 1,035.77 ล้านดอลลาร์ ปริมาณและมูลค่าเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 131.08 และ ร้อยละ 97.54 ตามลำดับ

ไทยเป็นแหล่งนำเข้าอันดับที่ 5 ของจีนในด้านมูลค่าและปริมาณ (การนำเข้าจากไทยช่วงเดือน ม.ค.-พ.ค.64 คิดเป็น 1.70 แสนตัน/122.64 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนหน้าร้อยละ 35.46 และร้อยละ 16.26 ตามลำดับ) ส่วนมูลค่าและปริมาณการนำเข้าอันดับ 1 ได้แก่ ปากีสถาน (5.75 แสนตัน/252.94 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนหน้าร้อยละ 319.28 และร้อยละ 414.35 ตามลำดับ) มูลค่าการนำเข้าอันดับ 2 ได้แก่ เวียดนาม (4.47 แสนตัน/236.57 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 34.89 และร้อยละ 21.25 ตามลำดับ) มูลค่าการนำเข้าอันดับ 3 ได้แก่ เมียนมาร์ (4.77 แสนตัน/175.22 ล้านดอลลาร์ เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันปีก่อนหน้าร้อยละ 130.16 และร้อยละ 149.43 ตามลำดับ)

เนื่องจากเหตุการณ์ล่าสุดของการตรวจพบสาร Vanillin ในข้าวหอมมะลิไทย โดยหน่วยงานกำกับดูแลตลาด สาธารณรัฐประชาชนจีน (SAMR) ส่งผลให้ผู้ประกอบการนำเข้าข้าวไทยหลายรายระงับการนำเข้าข้าวจากไทย คาดว่าการนำเข้าข้าวไทยของผู้ประกอบการจีนส่วนใหญ่จะกลับมาดำเนินการตามปกติอีกครั้งเมื่อสถานการณ์คลี่คลาย ลง

การส่งออก

จากรายงานสถิติของ Global Trade Atlas เดือนมกราคม – พฤษภาคม 2564 จีนมีการส่งออกข้าวรวม 1.05 ล้านตัน คิดเป็นมูลค่า 455.27 ล้านดอลลาร์ ปริมาณการส่งออกลดลงร้อยละ 3.6และมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.50 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันปีก่อนหน้า

ตลาดส่งออกสำคัญ ได้แก่ (1) เกาหลีใต้ 1.18 แสนตัน/93.10 ล้านดอลลาร์ (2) ญี่ปุ่น 3.72 หมื่นตัน/ 32.18 ล้านดอลลาร์ (3) ปากีสถาน 0.87 หมื่นตัน/30.34 ล้านดอลลาร์

มันสำปะหลัง

สถานการณ์การเพาะปลูกและปริมาณผลผลิตมันสำปะหลังปี 2563/64 และแนวโน้มปี 2564/65

ผลผลิตมันสำปะหลังในภาพรวมปี 2563/64 มีคุณภาพต่ำกว่าปีก่อนหน้า เนื่องจากปีที่ผ่านมามีพื้นที่ปลูกมัน สำปะหลังหลักของจีนมีฝนตกชุก มีอุณหภูมิและความชื้นสูง ทำให้มันสำปะหลังอมน้ำและมีโรค มันสำปะหลังไม่ ทนทานและผลผลิตเน่าเสีย คุณภาพจึงต่ำกว่าปีก่อนหน้า พื้นที่เพาะปลูกมันสำปะหลังปี 2563/64 คาดการณ์ว่าอยู่ที่ 301,856 เฮกตาร์ และคาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตปี 2563/64 อยู่ที่ 4.99 ล้านตัน ส่วนในปี 2564/65 คาดว่ามี ปริมาณพื้นที่เพาะปลูกอยู่ที่ 305,478 เฮกตาร์ และคาดว่าจะมีปริมาณผลผลิตอยู่ที่ 5.11 ล้านตัน

มาตรการทางการค้าและมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมันสำปะหลัง

มันสำปะหลัง การนำเข้ามามันสำปะหลังส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ามามันสำปะหลังเส้นเพื่อใช้ในการทำเอทานอล มันสำปะหลังไม่ใช่พืชเกษตรหลักของจีน ปัจจุบันยังไม่มีข้อจำกัดหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้ามามันสำปะหลังที่นอกเหนือไปจากมาตรการด้านสุขอนามัยพืชที่ใช้ในการควบคุมการนำเข้า ทั้งนี้จีนและไทยอยู่ระหว่างการเจรจาพิธีสารเพื่อการนำเข้ามามันสำปะหลัง ซึ่งในอนาคตหากพิธีสารมีการเจรจาสำเร็จและนำมาใช้บังคับอาจทำให้สินค้ามันสำปะหลังมีมาตรการด้านความปลอดภัยอาหารเข้ามาเกี่ยวข้องเพิ่มเติม ส่วนในเรื่องของสิ่งแวดลอมเนื่องจากมันสำปะหลังเส้นเป็นสินค้าที่มีฝุ่นมาก จึงมีการจำกัดท่าเรือเพื่อใช้ในการนำเข้าเพื่อการบริหารจัดการด้านฝุ่นละอองที่เกิดจากการขนถ่ายสินค้ามันสำปะหลังที่นำเข้า

แป้งมันสำปะหลัง การนำเข้าแป้งมันสำปะหลังส่วนใหญ่ใช้สำหรับการแปรรูปอาหาร ผลิตภัณฑ์ยาและเคมีภัณฑ์ เป็นต้น เนื่องจากปริมาณผลผลิตยังไม่เพียงพอและคุณภาพของแป้งมันสำปะหลังของจีนยังไม่สามารถเทียบกับไทยได้ ดังนั้นจีนจึงมีความต้องการในการนำเข้าแป้งมันสำปะหลังจากไทยและมีอัตราการเติบโตของการนำเข้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการทางการค้าใด ๆ เพื่อใช้ในการจำกัดการนำเข้าแป้งมันสำปะหลัง มีเพียงมาตรฐานตามที่ผู้นำเข้าแต่ละรายต้องการ นอกจากนี้ ปัจจุบันยังไม่มีมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามากำกับสินค้าแป้งมันสำปะหลังที่นำเข้า เนื่องจากแป้งมันสำปะหลังเป็นสินค้าที่มีการแปรรูปและบรรจุในบรรจุภัณฑ์ปิด ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในระหว่างการขนส่ง

เอทานอล เนื่องจากเอทานอลถือเป็นวัตถุดิบทราย ทางการเงินจึงมีการกำหนดกระบวนการในการนำเข้า ผู้ส่งออกจำเป็นต้องยื่นคำร้องต่อสำนักงานศุลกากรจีนล่วงหน้า ภายหลังจากได้รับการอนุมัติแล้วจึงสามารถนำเข้าได้ หลังจากที่สินค้าขนส่งมาถึงท่าเรือแล้วจะมีการตรวจสอบสินค้าแบบร้อยเปอร์เซ็นต์ ในส่วนของด้านสิ่งแวดล้อมยังไม่มีความมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าที่นำเข้า มีเพียงมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าดังกล่าวเนื่องจากในกระบวนการผลิตเอทานอลจะมีน้ำเสียและก๊าซเสียจำนวนมากที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ยังต้องใช้น้ำจืดเป็นจำนวนมากในการผลิต

บทวิเคราะห์โอกาสและความท้าทายในการส่งออกมันเส้น/แป้งมันสำปะหลังไปยังตลาดทางตอนใต้ของจีน
ปัจจุบันตลาดมันสำปะหลังเส้นและแป้งมันสำปะหลังของจีนยังคงเติบโต การนำเข้ามามันสำปะหลังเส้นและแป้งมันสำปะหลังของจีนในช่วงไตรมาสที่ 1 ของปีนี้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยยะสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า เนื่องจากปี 2563 การนำเข้าลดลงจากผลกระทบการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ทั้งนี้คาดว่าในช่วงครึ่งปีหลังการนำเข้าจะมีแนวโน้มชะลอตัวลงเนื่องจากมีการเร่งนำเข้าในช่วงต้นปี และมีแนวโน้มที่รัฐบาลจีนจะนำเข้าข้าวโพดในสต็อกของรัฐบาลออกประมูลในราคาที่ไม่สูงนักซึ่งเป็นไปตามแนวทางการควบคุมวัตถุดิบต้นน้ำที่ใช้ในการผลิตแอลกอฮอล์ภายในประเทศ รวมถึงราคาที่มีแนวโน้มปรับตัวลดลง มันสำปะหลังที่นำเข้าส่วนใหญ่ใช้ในการผลิตเอทานอล มณฑลที่มีการใช้มันสำปะหลังในปริมาณมาก ได้แก่ มณฑลซานตง มณฑลเจียงซู มณฑลอานฮุย และเขตปกครองตนเองกว่างซีจ้วง ซึ่งปัจจุบันจีนยกเว้นภาษีนำเข้ามันสำปะหลังจากไทย ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน ขณะที่ภาษี MFN ของมันสำปะหลังเส้นอยู่ที่ร้อยละ 5 และแป้งมันสำปะหลังอยู่ที่ร้อยละ 10 จึงถือเป็นแต้มต่อทางการค้าของไทยในการส่งออกมันสำปะหลังมายังประเทศจีน รวมทั้งปัจจุบันความต้องการพลังงานทางเลือกของจีนเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง จึงเป็นปัจจัยหนุนให้ไทยสามารถส่งออกมันสำปะหลังมายังจีนได้เพิ่มมากขึ้น และจากการที่จีนมีการเปลี่ยนแปลงพื้นที่การเกษตรเป็นพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและการพาณิชย์มากขึ้น จากการขยายตัวของเขตเมืองอันเป็นผลจาก

การพัฒนาด้านเศรษฐกิจของจีนโดยเฉพาะในพื้นที่ทางตอนใต้และภาคตะวันตกของจีนซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกมันสำปะหลังที่สำคัญของประเทศจะส่งผลให้จีนอาจต้องการนำเข้ามันสำปะหลังมากขึ้นเพื่อทดแทนผลผลิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มลดลง

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

ในส่วนของมาตรการทางการค้าของสินค้าข้าวโพดนั้น เนื่องจากข้าวโพดเป็นสินค้าธัญพืชที่สำคัญของจีน เพื่อปกป้องผู้ผลิตภายในประเทศจึงกำหนดให้เป็นสินค้าโควตาภาษีโดยมีการกำหนดภาษีในโควตาและนอกโควตาเพื่อจำกัดการนำเข้าสินค้าทั้งสองชนิด ในปี 2564 สินค้าข้าวโพดกำหนดโควตาการนำเข้าจำนวน 7.2 ล้านตัน โดยมีภาษีอากรนำเข้าในโควตาอยู่ที่ร้อยละ 1 และนอกโควตาร้อยละ 65 นอกเหนือไปจากมาตรการด้านสุขอนามัยพืชที่ใช้ในการควบคุมการนำเข้า และยังไม่มีความมาตรการที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามาควบคุมการนำเข้าสินค้าดังกล่าว

ราคาซื้อข้าวโพดในเดือนมิถุนายน 2564 อยู่ที่ 2,828.1 หยวน/ตัน ราคาปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.36 เมื่อเทียบกับราคาซื้อขายเฉลี่ย ณ สิ้นไตรมาส 1/2564 ราคาซื้อขายข้าวโพดในช่วงครึ่งปีหลังมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นจากความต้องการจากอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ และการขยายพันธุ์เพิ่มขึ้นของจำนวนสุกรที่ยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตั้งแต่ช่วงต้นปีที่ผ่านมาส่งผลให้ความต้องการภายในประเทศยังคงขยายตัว ประกอบกับปริมาณฝนที่ตกชุกกว่าปกติช่วงในช่วงเดือน มิ.ย. – ส.ค. ปีนี้ อาจส่งผลให้ผลผลิตบางส่วนได้รับความเสียหาย รวมทั้งมาตรการจำกัดโควตาการนำเข้า ซึ่งภาษีนอกโควตาสูงถึงร้อยละ 65 ส่งผลให้ราคาภายในประเทศยังคงสามารถปรับตัวเพิ่มขึ้นได้ตามความต้องการของตลาดที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

*****

สพต. ณ กรุงปักกิ่ง
กรกฎาคม 2564